

Ensenhador

pagina 2 : Lo mot del president. P. Pojada

pagina 8 : PQVNL - Per que viscan nòstras lengas - E. Tourtet

pagina 11 : l'IEO a l'amassada generala d'ELEN - D. Château-Annaud

pagina 13 : Formacion professionala : lo CFPO

pagina 14 : Panoccitanitat : l'occitan e l'hi Valdés en Itàlia - E. Sallard

pagina 17 : IEO edicion, novetats - J. Marty-Daunis

pagina 19 : Recerca projècte doctoral e Revue d'études d'oc

pagina 21: Venon de crebar l'uòu : Lo Blaublu e la Silveta - Fèliç Daval e Cric
e lo novèl Almanac setòri - M. Stenta

pagina 25 : crida a dons

© fotografia Daidièr Mir

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

11 carrièra Malcosinat/rue Malcosinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

Lo mot del president

Amb aqueste mes de decembre que comença, s'acaban los sièis primièrs meses -valent a dire lo primièr quart ja que sèm elegits per dos ans- de ma presidéncia al cap de l'IEO e del mandat dels membres del burèu que m'acompanhan dins una tasca al còp estrambordanta e dificila. L'estrambòrd, ensajam de lo metre dins l'accion quotidiana que nos cal conduir ja que sabèm que las espèras son grandas mas seriá mentir se neguèssi totas las dificultats, elas tanben quotidianas, que rescontram. Las escondre seriá ocultar la realitat de çò qu'es lo trabalh del burèu. D'unas son degudas a de causas totalament materialas (particularament ligadas als locals e burèu de Puèglaurenç e Tolosa), d'autras a la reorganizacon -quitament l'organizacion- de l'IEO Federal que m'èri prepausat de menar mas que, o cal ben dire, se fa pas aisidament. Paradoxalament (mas pas tant, ça que la), unas dificultats son degudas a las demandas de collaboracions o cooperacions que recebèm o qu'avèm pogut obtenir, que se multipliquen dempuèi sièis meses que siá amb l'Ofici Public de la Lenga Occitana, lo Congrès Permanent de la Lenga Occitana, l'Acadèmia Aranesa dera Lengua Occitana o la Confederacion de las Calandretas. Las espèras son nombrosas e grandas, podèm pas refusar aquelas collaboracions que volèm tornar donar a l'IEO un ròtle central dins l'occitanisme e tanben dins "l'occitanistica" mas segur que las fòrças umanas e financièras que son las nòstras nos limitan enòrmament. Ai l'espèr, maldespièit tot aquò, que, un còp despassadas las dificultats materialas que mençonavi adès, nos poscam consacrat plenament a desvolopar non solament las collaboracions exterioras que notavi mas tanben las amb las seccions del malhum tot que son, aquestas darrièras, la nòstra vertadièra fòrça.

Abans d'èsser elegit e encara apuèi, diguèri que prometiái pas ren -subretot pas de miracle-, levat de trabalh al servici de nòstre organisme a totes, e que, benlèu, n'i auria pas pro per los dos ans de mandat. Al cap de sièis meses, las causas an pas cambiat mas, se tot es pas ni reglat ni planièr, avèm pasmens avançat un paqueton. Primièr, dempuèi lo mes de setembre, recebètz aqueles novèls Ressons, regularament. Disi pas que son esperats coma lo messias mas los comentaris dels lectors que recebèm nos encoratjan. La parucion es deguda al trabalh de longa de la pichona còla que se n'encarga e als collaborators que nos ajudan en prepausant de contribucions e tanben, als que nos legisson e nos fan l'onor de nos escriure quitament -e òc!-, quelques còps, per nos felicitar.

Es per nosautres qualquarren de fòrça important de saber que sèm legits e tanplan presats. Sens aquò, nos donariá l'impression de trabalhar de bada. Animam nòstres lectors a reagir a aqueles Ressons e a nos enviar contribucions, comentaris, reflexions... e, perqué pas, venir collaborators regulars! Remembri que voliam poder comptar sus un correspondent per seccion que nos poguès far arribar totas las informacions d'importància: la crida es encara valedoira! Alavetz, a vòstres calams, plumas, mirgas o clavièrs...

Parlant de las seccions, decidiguèrem de tornar dubrir la consulta que lancèrem al mes d'agost passat pr'amor qu'aguèt pas un taus de responsas ben elevat e nos semblava de plànher. Fin finala, recebèrem unas responsas mai e ne vòli mercejar los que nos tornèron lo questionari emplenat. Coma es important, per nosautres, d'aver un retorn de las seccions, prepausi que totas las seccions qu'aurián pas encara respondut o fagan per aquesta fin d'annada. S'avètz pas mai lo questionari de la consulta a posita, lo podètz demandar a secretariat@ieo-oc.org . Encara un còp, comptam sus vosautres.

Lo contengut dels nòstres Ressons es basat sus çò rebut, de còps sus çò sollicitat coma serà lo cas de rubricas recurrentas que descobriretz a partir del mes que ven, se tot s'escai ben. Tanben ensajam de prepausar de comptes renduts d'unas activitats qu'i participam coma, aqueste còp, l'AG de « Per que viscan nòstras lengas » e la d'ELEN. Encara ai, aquesta fes, avèm demandat a un jove cercaire, Emilian Sallard, de nos presentar en qualques regas, lo trabalh pro original que faguèt en mastèr, al còp un trabalh empiric de terren e una reflexion sus l'identitat culturala e sos fondaments, en comparant doas situacions occitanas dins l'estat italian. A ieu, me sembla qu'es lo ròtle de l'IEO de far conèisser e promòure çò que la recèrca universitària, a quines nivèls que sián, produitz sus la matèria occitana. Avèm, aquí, un domeni mai de tornar conquistar. Espèri qu'aurem d'autras ocasions de mostrar la vitalitat de la recèrca occitana e, benlèu, de la suscitar, qui sap.

Dins çò qu'avèm avançat -que n'í a, malgrat tot...-, i son las edicions dins doas direccions complementàrias. Primièr, coma o legiretz, la publicacion de dos títols de la colleccion "Flor envèrsa" que n'aguèretz l'anóncia de la soscripcion lo còp passat. Aquí

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

n^o

© fotografia Daidièr Mir

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS
11 carrièra Malcosinat/rue Malcousinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

tanpauç, seriá illusòri de creire que se faguèt solet. Lo trabalh editorial foguèt long e penós e demandèt meses de discussions amb los traductors per arribar a metre al punt unes tèxtes publicadors. Al moment d'escriure aquestes mots, son a l'estampariá e deurián espelir pro lèu. Los soscriptors lors recebràn, los autres los pòdon crompar dins las bonas librariás o, dirèctament, a IEO Edicions (IDECO: <https://www.ideco-dif.com/>). Après, vendràn los títols de çò que poiriá constituir una plega que n'anonciarem la publicacion quand siá lo moment. Son, aqueles títols de "Flor envèrsa" e d'una probabla plega, l'acabament del trabalh editorial començat abans l'eleccion dels novèls CA e burèu. Calíá qu'onorèssim los engatjaments ja preses amb los traductors e los autors. Esperam o far pro lèu. D'ara enlà, metrem en plaça un novèl procediment editorial entre la recepcion dels manuscrits e la publicacion dels que seràn retenguts après lectures anonimas de personas exprèssament sollicitadas. Un « conselh de pilotatge editorial », que sèm a acabar d'installar, aurà per tasca de sintetizar los vejaires donats sus cada manuscrit per los lectors sollicitats, abans validacion per lo burèu e lo CA. D'efièit, çò publicat per l'IEO Federal es una veirina importanta de l'IEO e, coma tota altra accion e activitat, cal que sòrta d'una decision collectiva. Dins totes los cases, ne va de la credibilitat de l'IEO tot a travèrs çò publicat e, coma president, me cal ensajar de la mantenir.

Lo trabalh de l'IEO consistís tanben a far una velha de çò que concernís los dreits lingüistics e l'occitan, en tot esperar de tornar rendre operatiu un « observatòri de la lenga » que nos fa fraita e mestièr. Ligat a aquò es la nòstra participacion a las rets internacionalas coma lo ja mençonat "Per que viscan nòstras lengas" o ELEN (European Language Equality Network, çò es "ret per l'egalitat de las lengas", que, amb un nom en anglés!, apara la diversitat lingüistica d'Euròpa) qu'i participèrem a las amassadas generalas respectivament los 24-25 d'octobre e 14-15-16 de novembre passat, coma n'informam dins aqueste numèro. Es de senhalar, l'intervencion que faguèrem cap a la senatritz Karine Daniel e al senator Max Brisson per lor far remarcar que l'occitan èra estat indegudament bocinejat dins lor rapòrt d'avaloracion de la lei Molac de 2021, que, malgrat aquò, fa un balanç interessant, ja que critic, de l'aplicacion d'aquesta lei. Dins aquel domeni de l'intervencion publica nos caldrà reforçar. Vertat es que nòstre secretari general, Daidièr Mir, coma nòstra vicepresidenta, Eliana Tourtet, o ieu meteis, foguèrem entrevistats

o participèrem a d'emissions de ràdio e es important que poscam èsser identificats coma un actor màger coma es important qu'exerciscam nòstre ròtle, quitament, nòstra mission.

Dempuèi aqueste mes de novembre, conformament a una decision presa en CA, a las 13 oras de trabalh de setmana que David Ferré assegura per l'IEO Edicions, particularament per la difusion dels libres, s'apondon 10 oras mai per reforçar la coordinacion del burèu e de las accions de l'IEO Federal. Serà, entre autras causas, un interlocutor privilegiat de las seccions, dins lo limit, solide, de son temps trabalh. Que li reservem lo melhor acuelh. Se pòt contactar, d'ara endavant, a:

coordinacion.ieofederal@gmail.com

Que me siá permés de mercejar la seccion de Tarn de l'IEO per sa collaboracion e per nos aver facilitat l'organizacion e la mesa en plaça d'aqueste emplec.

La fin de l'annada se sarra. Es lo bon moment per nos ajudar. Coma o veiretz dins las paginas seguentas, fasèm una crida a dons per sostenir las activitats e las accions de l'IEO Federal. Coma ja sabètz segurament, las nòstras soletas ressorsas financièras actualas son las cotizacions que pagatz. D'efièit, en 2025, cap de subvencion foguèt pas autrejada a l'IEO Federal, ni las demandadas a l'OPLO (que subvenciona pas, de tot biais), ni mai las per las edicions. E 2026 s'anóncia pas mai gaujós d'aquel punt de vista que l'EO Federal a pas cap de "partenari natural" coma o poiriá èsser una region per una seccion regionala o un departament per una seccion departamentala. Mas, entre tot, demoram pas unicament a badar e sèm mobilizats per estudiar las pistas que se poirián seguir. Pasmens, aquò pren fòrça temps e energia e, en esperant que lo camin se dubrisca, tota ajuda vòstra nos farà grand ben!

Aprofièiti l'escasença en tot acabar aqueste mot per vos demandar de notar una data tras qu'importanta: los 8, 9 e 10 de mai que venon se debanarà, normalament, l'Amassada generala de l'IEO ont seretz totes convidats. Me sembla important de vos n'assabentar pro d'ora per que retengatz la data e vos poscatz organizar per participar a aquel moment essencial de la vida de nòstre organisme. Nosautres, arribarem al cap del primièr an de

mandat e ne farem un balanç. De contactes fòrça fructuoses foguèron preses; ne direm mai lo mes que ven que, per ara, cal gardar un pauqueton de suspresa... Mas ja pòdi dire que las causas son ben engalhadas.

Vos mercegi e vos desiri una bona fin d'annada. Que nos retrobem un an mai per continuar, cotria, d'aparar la nòstra lenga. E subretot, se sèm pas mai, que siam pas mens.

Patrici Pojada

© fotografia Daidièr Mir

De destacar

PQVNL ...

Per Que Viscan Nòstras Lengas

Nòstra vicepresidenta, Eliana Tourtet, assitiguèt a l'Amassada Generala de "Pour que vivent nos langues", Baiona, 24 e 25 d'octobre de 2025

Leis associacions primadieras de PQVNL se trobèron a Baiona a la fin dau mes d'octòbre. L'Institut d'Estudis Occitans n'èra. Lo collectiu aviá besonh de s'amassar en associacion oficiala, es desenant fach.

Naissut en reaccion a la reforma dau ministre Blanquer, PQVNL es fach d'associacions de defensa dei lengas regionalas de França. Èran presents a Baiona, conviats per leis associacions bascas, occitans, flamencs, alsacians, bretons, catalans, còrses, savoians, gallòs, picards... De lengas que totas son a l'inventari de L'Unesco coma « menaçaas de disparicion ».

Menar d'accions ensems

Incuei, mai que jamai, PQVNL vòu afortir e renfortir son accion. S'agís pas d'una associacion de mai, mai d'una volontat comuna d'agir envèrs l'estat francés per la preséncia de nòstrei lengas dins l'ensenhament, lei mèdias, la vita publica, la cultura. PQVNL se vòu un otís per melhorar e despassar la lei qu'incuei nos fai blocatgi. De mesuras, urgents pasmens, son pas presas e lei mejans per aparar e per transmetre sovent prometuts mai pas obtenguts.

Per aquò, PQVNL interpelare lei candidats a totei leis eleccions venentas. Lo mai lèu

© fotografia Eliana Tourtet

possible deuriá demandar d'èsser reçauput per la comission "Lengas Regionalas" de l'Assemblaa Nacionala.

Una lei e après...

La velha de l'AG constitutiva, una conferéncia de premsa presentèt leis objectius. Lo deputat Paul Molac, autor de la lei de mai de 2021 que prenguèt son nom, èra present. Aquela lei de proteccion e de promocion fuguèt votaa amb una bèla majoritat. Se la lei dona de drechs, fuguèron interpretats d'un biais desfavorable ai lengas regionalas per lo Consèu Constitucionau. S'agís donc, segon lo deputat, desenant de completar l'article 2 de la Constitucion.

Present mai lo senator Max Brisson, evaluator amb sa collèga Karina Daniel, per la redaccion d'un rapòrt sus l'aplicacion de la lei Molac dins l'ensenhament. Menèron d'audicions, anèron sus plaça dins lei regions per saupre coma se passava, o sovent coma se passava pas. Diguèt pasmens que d'un biais clar se pòt dire que l'i a un avans e un après Lei Molac. E que se la reconeissença demanda encor de progrèsses, la lei es una etapa importanta. Per l'ensenhament, sensibilizacion es pas transmission. La confusion es mantengüa. La continuitat escòla-collègi-licèu gaire gaire asseguraa. E subretot d'estrategia nacionala, n'í a gis.

Dau meme temps, l'avocat François Maraniex pausèt coma fuguèt mandatat per d'associacions bretonas per menar un recors contra l'estat davans lo tribunau administratiu de Rénas per « non respècte de seis obligacions ». La procedura es en cors

Costat occitan, èran presents a Baiona l'IEO federau, l'IEO 31, la FELCO, l'associacion Òc-Bi, la Confederacion dei Calandretas, lo Felibrige. Sarem jamai pron per nos far auvir.

PQVNL rèsta dubèrt a l'adesion d'autras associacions que se baton dins son sens.

Tot aquò sarè de sègre.

Per ne saupre mai : <https://www.pourqueviventnoslangues.org/>

Eliana TOURTET,
vicepresidenta de l'IEO

© fotografia Eliana Tourtet

Representacion de l'IEO a l'AG d'ELEN 2025.

L'ELEN (European Language Equality Network, Ret per l'Egalitat de las Lengas Europèas en occitan) es una organizacion non governamentala internacionala activa a l'escala europèa, que se donèt per tòca la defensa e la promocion de las lengas europèas mens utilizadas (lesser-used languages), es a dire, las lengas regionalas e las lengas minorizadas, las lengas co-oficialas o lengas nacionalas de nacions pichonas. Domenge Château-Annaud, vicepresident de l'IEO fédéral i participèt.

Albergada e organizada per lo CIEMEN (Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i les Nacions) se tenguèt los 14 e 15 de novembre a Barcelona, l'amassada generala d' ELEN, lo malhum europèu per l'egalitat lingüistica. ELEN es una amassada d'organizacions subretot associacions que defendon los dreches de las minoritats lingüisticas dins son parçan. Es una organizacion representativa al prèp de l'Union Europèa, de l'ONU e de l'UNESCO e que se dona per tòca d'apondre de dreches lingüistics a la declaracion universal dels dreches de l'èsser uman. Ansin los dreches seràn estacats a una comunautat lingüistica e pas sonque als individús d'aquela comunautat. Al luòc d'esperar qu'un membre signatari estatal (mantuns amb lor lenga egemonica) pòsca defendre l'expression lingüistica d'una de sas minoritats, lo melhor es de passar per sas organizacions comunautàrias.

Al dintre d'ELEN la diversitat de las comunautats e la disparitat de lors mejans daissan creire qu'es una "flaqueza", que non pas, sus l'empont las representacions an caduna son mot de dire e pòdon far enlusr sas solucions e sas iniciativas. Per exemple, la dubertura dels Frisons @yungfrysk cap a sa jovença, lor libertat de ton e lor expression descabestrada son estadas fòrt presadas de l'amassada. D'una altra man lo sosten de la Generalitat de Catalonha, la vila de Barcelona e lo Parlament regional a sagelat l'interès d'aquelas autoritats regionalas a ajudar las autras entitats a aparar lor diversitat lingüistica, lor cultura e lenga e doncas se far lo portaescut davancièr de la causa.

Lo projècte europèu (UE) Fosterlang aguèt tot la matinada del divendres per expausar l'experiéncia del governament catalan dins l'ensenhament de las lengas de la diversitat lingüistica catalana. La directritz del programa de lengas d'origina del governament catalan ne faguèt tot lo rebat.

© fotografia Daidièr Mir

Lo dissabte abans l'amassada generala, se tenguèron los talhièrs siá en plenièra, siá en dos grops amb una presentacion dels trabalhs ja faches, una discussion amb lo o la raportaira seguiguèt. D'unes perseguían de tematicas entemenadas de longa, coma la crisi de l'abitacion, ELEN jovença o lo militantisme (activism) sus internet per las lengas minorizadas.

Lo pròpri de l'amassada generala venguèt amb la presentacion dels membres novèls e lo vòte de las resolucions. Sus un desenat de resolucions, n'í aguèt cinc pertocant França, una bretona, una basca e tres catalanas, las resolucions totas foguèron adoptadas unanimament.

Coma sola entitat occitanista, IEO trapèt un acuelh tras que calorós. Dins la dralha de la representacion de Marc Vidal a Bilbao (ELEN 2024), la presa de contacte amb los autres membres es estada una partida tant agradiva coma fruchosa, sobretot quand se parla de l'ample del territòri occitan unit dins sa diversitat. L'amassada 2026 se tindrà a Béal Feirste (Belfast) en novembre.

La representacion de l'IEO a ELEN ven completar aquela de PQVNL per fin de veire d'autras perspectives en defòra de l'ambient francés estrech.

Domenge Château-Annaud, vicepresident de l'IEO.

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

11 carrièra Malcosinat/rue Malcosinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

Formacion professionala

Centre de Formacion Professionala en Occitan

Coma organisme de formacion professionala especializat dins la formacion cap als mestiers ont l'occitan fa mestier, lo CFPO presenta tres accions de formacion:

- 1 - Formacion certificanta en lenga e cultura occitana que mena al DCL (Diplòma de Competéncia en Lenga, diplòma europèu). Los diplomats e diplomadas mestrejan lexic occitan, las aisinas de comunicacion digitala, la gestion de las rets socialas e los espleches collaboratius.
- 2 - Pels organismes que decidisson de recrutar (tanben en Contracte Unic d'Insercion - CUI) e que la persona causada non mestreja pas pro l'occitan, la Preparacion Operacionala a l'Emplec Individuala - POEI) d'una durada de 450 h e finançada per France Travail pòt èsser assegurada per lo CFPO.
- 3 - Lo títol de formator professional lenga e cultura occitana es accessible tanben al CFPO. Un novetat de 2025 : una formacion corta al títol de formator d'adultes reservada a las personas intervenentas ja en empresa e que mestrejan l'occitan.

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS
11 carrièra Malcosinat/rue Malcosinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

Panoccitanitat

© fotografia Daidièr Mir

Emilian Sallard presentèt al mes d'octobre passat un memòri de recèrca del mastèr EVOCA (Estudi e Valorizacion dels patrimònis occitans e catalans) de l'Universitat de Tolosa Jean Jaurès titolat L'occitan et les vaudois en Italie. Étude sociolinguistique et dialectologique comparée de la Val Pellice et de Guardia Piemontese. En rason de l'interès d'aquel trabalh per la lenga occitana, li avèm demandat de ne far una pichona presentacion que pòt pas donar qu'una idèa redusida de l'amplor del trabalh realizat entre las Valadas e la Gàrdia Piemontesa e de las conclusions. Benlèu qu'aurem l'escasença de ne saber mai un autre còp.

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

11 carrièra Malcosinat/rue Malcousinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

L'occitan e lhi valdés en Itàlia : studi sociolinguistic e dialectologic comparat de la Val Pèlis e de La Gàrdia¹

Unica "eresia" medievals qu'a pogut arribar fin encuei², la guèisa valdesa persecutaa ent tuta l'Euròpa durant l'atge der mès³ al ès subit dòupuei a l'origina d'una literatura en lenga d'òc. Mas lo pechit "pueple-guèisa", en sernent d'unir-se a la Riforma ent er XVI siecle, bèle s'al jò èra⁴ presenta arant, a s'ertroba sot a una granda persecussion. Alora, ent las valade der Piemont e l'Itàlia der Mèsjorn, dui comunitats separaas per sampe⁵ ilh van conóisser una stòria tuta diferenta. Ent er 1561, entermentre que lhi valdés de Calàbria, arribats da las valade e da Provença, ilh son istats massats⁶ o bèn obligats a convertir-se a la religion catolia sot ar contròl de l'Inquisicion a La Gàrdia, eiqueli de las valade ilh van poer fermar lhi atacs der ducat e parèlh, per lo prumir vietge de la stòria d'Euròpa, ganhar-se la libertat de culte ent la zòna mendaa las "valade valdese".

Parèlh, a son nissuaas dui situacions colturale e linguistique diferente. Lhi valdés a la viron de lor santre⁷ institucional ent la Val Pèlis ilh an sèrn lo francés, lenga de la Riforma, coma unica lenga culta e lor universalisme evangelic lhi a fach conóisser dapertot. Lhi vèlh valdés qui an devut erniar lor religion i an totun salvat la lenga portaa da la montanha, vorguaa coma lo darant⁸ de l'identitat de La Gàrdia. Totun, tot i dui a se son ertrobats ob⁹ l'integracion a un meime país, l'Itàlia, possibilitat de dialògue da una meima lenga mas sus d'identitats storicas diferenciaas.

Noste studi a volrí, sus lo plan sociolinguistic parèlh com sus aquel dialectologic, far una cherchaa sus lo santre valdés de la Val Pèlis e sus La Gàrdia occitana al Sud de l'Itàlia en miralh l'una e l'auta. Purnir, la comparason a se pòt far sus lo liam entre lenga e religion (o bèn la memòria d'aquesta) *sot la perspectiva de las identitats et ob l'analisi de la situacion de l'occitan ent aprun¹⁰. Après, lo studi linguistic a deurè vèir lo parlar pòc descrich de la La Tor de Pèlis ent la bassa valada, vèr carrefour dialectologic e transicion vèrs èl piemontés, arant de tornar sus si liams ob 'o guardiol de Calàbria.*

Emilian Sallard

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

n° 4 decembre de 2025

1 - Aquest article al ès scrich ent la parlaa de l'alta Val Pèlis, de Buebi e Villar, per purmira vietge rendùu ent la grafia classica alibertina coma pròva. Las paròle pus dificile per nosauti occitans de França e der "Sud-Oest" son precisaas al pè de la pagina. A la fin a's poen trobar lhi articles piemontés "èl" que s'entroba decò (tanben) ent la bassa valada e lo napolitan/calabrés " 'o "qu'ès aquel qu'utilizan ent l'occitan de la Gàrdia.

2 - "Dinc a uèi"

3 - "Edat Mejana"

4 - "Quitament s'èra dejà"

5 - "per tostemps, per totjorn"

6 - "massacrats"

7 - "centre"

8 - " lo davant, la davantelada"

9 - "dab, amb, embe, abó"

10 - "cadun, chascun"

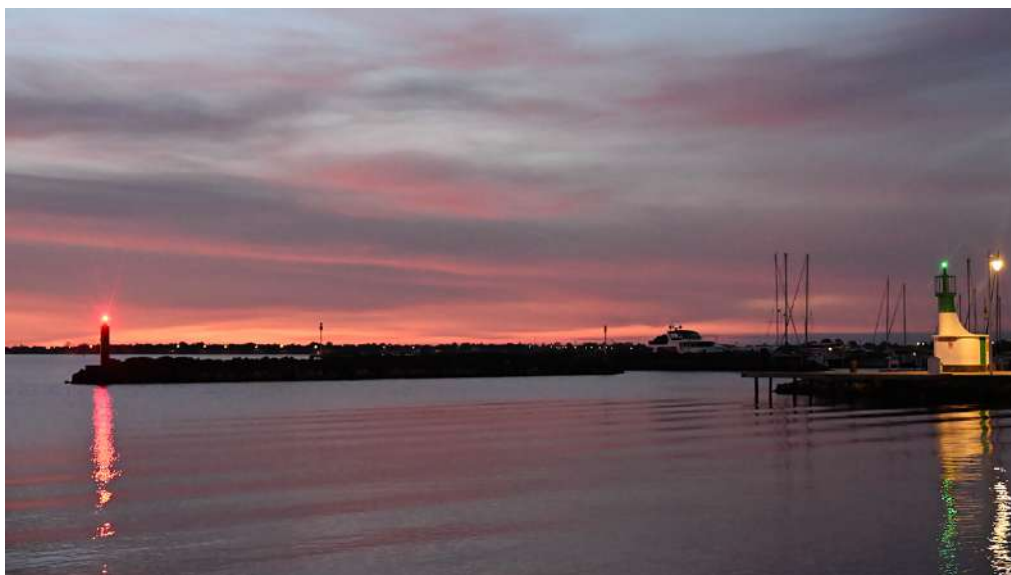

© fotografia Daidièr Mir

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

11 carrièra Malcosinat/rue Malcousinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieu-oc.org

© fotografia Daidièr Mir

IDECO edicions

La soscripcion per los dos libres de la colleccion "Flor envèrsa" s'es acabada a la fin d'aqueste mes de novembre. Los libres seràn mandats tanlèu tornats de l'imprimariá es a dire a la debuta de decembre.

Mas, vista la qualitat d'aqueles dos títols, Lo prince de Nicolau Maquiavèl, traduccion de Joan Massip e Lo fantauma de Canterville... e autras istòrias d'Oscar Wilde, traduccion de Pèire Beziat, seriá domatge de passar a costat e de los ajustar pas a la vòstra bibliotèca. Son ara en venda a 14 € cadun.

Subretot que una soscripcion ne pòt amagar una altra ! La plega venenta pareisserà pas qu'a la debuta de 2026 per de rasons tecnicas e la volontat de la novèla equipa de correctors de pas publicar los libres sens una vertadièra relectura. Los autors son seguits coma se deu far dins unostal d'edicionnormal. Abans Nadal, aurtz la soscripcion per los quatre volumes previstes que son Tant s'empòrta... La tramontana de Anne Jouve e Florian Vernet, Viatges de Joan Ros ; L'arqueta del divin Marqués de Joan Claudi Sèrras e País

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

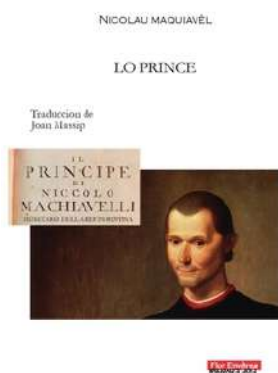
11 carrièra Malcosinat/rue Malcosinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

negat de Bernadeta Romieu. Dins lo document que recebretz, veiretz que los autors, dejà plan coneguts, mancan pas d'imaginacion e de talent. Un mocin de paciència !

De manuscrits arriban cada setmana, pròva que lo nòstre ostal d'edicions de l'IEO compta per fòrça monde; mas podèm pas respondre dins la prèssa. Lo comitat d'evaluacion de l'òbra e lo comitat de lectura, son prèstes a legir tot çò que nos arriba e a establir un òrdre de parucion dins totes los domenis. Podèm pas editar tròp d'òbras al còp que las finanças seguirian pas.

Es per aquò tanben que comptam sus vosautres, lectors costumièrs o novèls, per crompar las nòstras publicacions. Per aquò far: <https://www.ideco-dif.com/>

Josiana Daunis-Marty,
vicepresidenta de l'IEO,
encargada de las edicions

IEO Edicions

IEO Edicions

© fotografia Daidièr Mir

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

11 carrièra Malcosinat/rue Malcosinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

Recerca

Projècte de recèrca doctoral :

CLAROR es un projècte de recèrca portat perportat per Lucie Robert e Marie Sarraute-Armentia (Universitat Bordèu Montaigne e Universitat Bordèu IKER).

Lo projècte consistís a menar una enquesta sus la glossonimia (disciplina qu'estúdia los noms de lengas) e las representacions sociolingüísticas en cò de residents d'un EPHAD lemosin per documentar las practicas e actituds lingüísticas passadas e a venir.

CLAROR se debanarà segon tres fasas :

- 1- collecta de las donadas, mesa en comun e confrontacion de las experiéncias.
- 2- primièra restitution in-situ jos forma de talhièr, collècta dels retorns.
- 3 - restitution finala fin de 2025, dels resultats e vulgarizacion, reflexion sus la perennizacion del projècte e accion de menar pels diferents actors a l'escala del territòri.

Per cargar la ficha detalhada :

[https://www.mshbx.fr/wp-content/uploads/2025/05/
projet_CLAROR_ROBERT_SARRAUTE_ARMENTIA.pdf](https://www.mshbx.fr/wp-content/uploads/2025/05/projet_CLAROR_ROBERT_SARRAUTE_ARMENTIA.pdf)

Lucie Robert

Marie Sarraute-Armentia

REVUE D'ÉTUDES D'OC REVISTO D'ESTÙDI D'O — REVISTA D'ESTUDIS D'ÒC

quatre trimèstre de 2025

Dins lo numèro 180 traparetz dos omenatges als medievistas desapareguts ongan Martin Aurelle Gerard Goiran.

Dins lo numèro 181 poiretz legir un estudi lingüistic e sociolingüistic del provençal rodanenc e un estudi comparat de las politicas lingüisticas en Galícia e en Euskadi.

Per ne saber mai : <https://revueflreo.wixsite.com/revueflreo>

© fotografia Daidièr Mir

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS
11 carrièra Malcosinat/rue Malcousinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

« Hommages à Gérard Gouiran (1945-2025) »

Aquest quatren numèro de la Revue d'études médiévales et de philologie romane « Hommages à Gérard Gouiran (1945-2025) » èra estat adobat per festejar sos uèitanta ans, la vida ne'n decidiguèt diferentament...

© fotografia Daidièr Mir

2025 – 2, n°4

Revue d'études
médiévales et de
philologie romane

Hommages à Gérard Gouiran
(1945-2025)

CLASSIQUES
GARNIER

Venon de crebar l'uòu

LO BLAUBLU E LA SILVETA

Plume bleue et Sylvette

Tèxte de Fèliç Daval / Illustracions de Cric
Revirada francesa de Christine Rouchet-Tible
Edicion bilingüa : Associacion AQUÍ L'ÒC
Parucion : mai de 2025

Pels dròlles a partir de 8 ans, una istòria que los aucèls, los que pòblan los valons, entre avelanièrs e albespins, ne son los personatges principals.

Escricha dins una lenga simpla e poètica, vaquí l'istòria de qualques aucèls de Carladés al fial de las sasons : Blaublu qu'a perdut sa companha la Silveta, d'autres cobles de gags vesins (Glanet e Amoreta), puèi los mèrles, los bècabòsques (las planhòlas), las mesengas, mas tanben los aucèls de rapina, falcon pelegrin, tartana (gusac), esparvièr e d'autres predators terrèstres coma lo gat salvatge e la colòbra (la bòba)... que la vida es pas totjorn ròsa ! Urosament, i a una brava solidaritat entre los aucèls del barri...

Mièg-contaire, mièg-naturalista, l'autor vos conta en un prològ e dètz-e-nòu capítols la vida d'aqueles aucèls que pòblan los valons, entre avelanièrs e albespins. Una vida plena de dangièrs, mas tanben d'amistat e quitament d'amor.

Libre illustrat en color (una aqüarella per cada capítol), bilingüe : tèxtes en occitan lengadocian ennaut de pagina, seguits de lor traduccion francesa.

De legir en familha, abans d'anar amassa observar la natura !

Prètz : 12,00 € TTC mai 10 € de fraisses de mandadís a l'òrdre de AQUÍ L'ÒC

Bulletin de comanda pel libre LO BLAUBLU E LA SILVETA

Nom d'ostal e pichon nom : _____

Adreça : _____

CP / Vila : _____

Tel : _____

Corrièl : _____

Bulletin e chèc de mandar a :

Associacion AQUÍ L'ÒC 204, rue du général Ambert 46400 Saint-Céré

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

11 carrièra Malcosinat/rue Malcousinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

n° 4 decembre de 2025

© aquarèla Cric

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

11 carrièra Malcosinat/rue Malcosinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

Lo novèl ALMANAC SETÒRI dau Cèucle occitan setòri - 2025-2026

Aquesta edicion dau Novèl almanac setòri e de las ribas de Taur es pro eclectic e pausa de questions.

Èsser de son temps dispensariá d'un agach critic sus l'evolució de nòstra vila e de las vilas a l'entorn de l'estanh ?

Viure amb son temps justificariá d'escafar los testimònis de l'istòria ?

Lo manat d'articles propausats aici es lo fach d'estatjants de Seta e de las ribas de Taur, d'une de memòria, d'autres de creacion, un tal i va d'una istòria risolièra, d'autres de lors reflexions, o encara de lor esperit reborsièr.

E coma de costuma, los artistas pòrtan lor contribucion e lor agach originau sus lo monde.

Miquèla Stenta
presidenta dau Cèucle occitan setòri

prètz 15 € de comandar a : oc.setori@gmail.com

© fotografia Daidièr Mir

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

11 carrièra Malcosinat/rue Malcosinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org

A totas las sòcias e totes los sòcis de l'IEO.

L'an s'acabarà lèu, un an ben cargat que lo novèl Conselh d'Administracion elegit per l'AG federala de Bordèu al mes de mai passat tornèt prene mai d'un obrador!

Après un trabalh de burèu fòrça intens pendent los meses passats, lo foncionament de l'IEO federal son tanben los rescontres que prepausa periodicament la Conferéncia de las seccions departamentalas (CSD) que d'unes d'entre vosautres li an benlèu ja participat.

Recentament l'Acadèmia aranesa dera lengua occitana inaugurava una sedença a Barcelona. Coma membre de las doas acadèmias, nostre president, Patrici Pojada, i intervenguèt.

A Baiona, l'IEO èra present per l'amassada generala del collectiu "*Pour que vivent nos langues*". A Barcelona, en novembre, èrem presents a l'AG d'ELEN, malhum europèu de promocion de las lengas.

Nòstres Ressons novèls, vòlon aculhir d'informacions de tot lo malhum de l'IEO per tal de revertar lo dinamisme qu'anima la nòstra Federacion, far conéisser las iniciativas e las experiéncias, promòure las reflexions.

Mas las dificultats mancan pas. Lo 19 de mai passat, tempèsta, granissada, peirada e aigat, afrabèron lo tet del local de Puèglaurenc, sèti de las activitats d'edicion e de difusion (IDECO): los degalhs materials son considerables e lo còst de las òbras enòrme que cal remplaçar tot lo cobèrt, en mai d'autras òbras necessàrias per adobar lo local. Es un dorsièr totalament imprevisit que nos a calgut seguir de biais urgent. Lo dorsièr es encara dins las mans de l'asseguraire e l'avenidor dependrà de la sieu decision.

Demest la nòstra actualitat dirècta, la sortida anonciada de dos libres de la colleccion "Flor envèrsa": n'avètz degut recebre la soscripcion.

L'IEO Federal tòca pas cap de subvencion que las demandadas per aqueste exercici a l'OLPO e a Occitanie Livre Lecture foguèron refusadas. Podèm pas que foncionar amb una màger part de voluntariat dels membres del burèu, las cotizacions e los dons. D'efièit, manténer los servicis informatics - qu'an besonh d'una remesa a jorn mai que prigonda - e de telefonia, pagar las còstas d'oras de prestacions de servici salariadas per las edicions e lo foncionament associatiu, sortir la revista..., nos obliga a de despensas que nos cal poder assumir, sens parlar de las òbras que caldrà far al local de Puèglaurenc e los investiments en material que nos i caldrà pensar...

Lo trabalh manca pas, comptam sus totes vosautres per perseguir, amb nosautres, l'òbra comuna, e i participar.

L'IEO a mai que jamai besonh del vòstre sosten financièr abans la fin de l'an! Vos ramentam que 66% de vòstres dons se pòdon tirar de vòstres impòstes, segon lo limit de la reglementacion, en rason de la reconeissença d'utilitat publica de l'IEO.

Vas sollicitam per faire un don a l'IEO en aquesta fin d'annada per que contunhe de far totjorn mai avant amb vam e estrambòrd!

Grandmercé que tota ajuda fa ben!

PER AJUDAR L'INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS

Ieu, sota signat.....

Adreça.....

Adreça electronica (per recebre lo justificatiu de don).....@.....

Fau don de la soma de

A l'Institut d'Estudis Occitans per sostenir son activitat.

Podetz mandar vòstre don:

- Per chèc a l'òrdre de l'Institut d'Estudis Occitans.
De mandar per corrièr a IDECO, a l'atencion de David Ferré, 1 rue des anciens combattants, ZA Plaine Saint Martin, 81700 Puèglaurenç - Puylaurens
- Per virament :

Notar DON IEO per l'intitulat del virament	
Titulaire du compte : INSTITUT D'ETUDES OCCITANES	
IBAN : FR76 1313 5000 8008 1061 9491 956	BIC : CEPAFRPP313

Recebretz un rebut al títol de dons que vos permetrà una reduccion d'impòst de 66 % del montan del don dins lo limit de 20 % de vòstre revengut impausable.

© fotografia Daidièr Mir

Bona fin d'annada a totas e totes !

Ressons de l'IEO e d'endacòm mai es publicat sota la responsabilitat del burèu federal de l'IEO
Contacte: secretariat@ieo-oc.org

INSTITUT D'ESTUDIS OCCITANS
11 carrièra Malcosinat/rue Malcousinat - 31000 TOLOSA/TOULOUSE
www.ieo-oc.org